

**45 NEMOCÍ A POTÍŽÍ,
na které můžete
vyzrát i BEZ DOKTORA**

VELKÝ

DOMÁČÍ LÉKAŘ

NEPATŘÍTE K TĚM, KTERÍ PŘI SEBEMENŠÍM ZDRAVOTNÍM PROBLÉMU MUSÍ LETĚT K DOKTOROVI, A RADĚJI SE SNAŽÍTE SVÉ POTÍŽE VYŘEŠIT SAMI? PAK JE TU PRO VÁS NÁŠ VELKÝ DOMÁČÍ LÉKAŘ, V NĚMŽ NAJDETE 45 NEJRŮZNĚJŠÍCH NEMOCÍ A NEDUHŮ, KTERÉ MŮŽETE ZKUSIT VYŘEŠIT SAMI. NAJDETE TU LÉTY PROVĚŘENÉ BABSKÉ RADY I ZNOVUOBJEVENÉ RECEPTY STARÝCH BYLINKÁŘŮ, KTERÉ MOHOU ULEVIT VAŠEMU TRÁPENÍ.

1. Migréna a bolesti hlavy

Co pomáhá?

- **ODPOČINEK** – Lehněte si v tmavé tiché místnosti a na hlavu si dejte studený obklad.
- **HORKÁ KOUPEL NOHOU** – Nohy ponořte po kotníky do horké vody, to pomáhá odkrvit roztažené cévy v hlavě, a zmenšit tak bolest.
- **KNEIPPOVA METODA** – Odšroubujte hlavici sprchy a jemný proud studené vody nasměrujte na nos, postup opakujte s teplou vodou a pak zas studenou.
- **MASÁŽ** – Lehká masáž krčních obratlů, trapézového svalu a úponů krčních svalů pomůže

snížit bolest při záchvatu. Trvat by měla 5 minut a můžete při ní použít uvolňující masti či oleje.

- **ČAJ Z MÁTY PEPRNÉ** – Dvě lžičky máty přelijte 200 ml vroucí vody, 10 minut louhujte a sceďte. Pijte po doušcích.
- **SMĚS 10 G KVĚTU HEŘMÁNKU PRAVÉHO A 10 G KOŘENE KOZLÍKU LÉKAŘSKÉHO** – Dvě čajové lžičky směsi přelijte 200 ml vroucí vody, 15 minut louhujte a sceďte. Pijte po doušcích nebo po lžičkách, každou hodinu podle potřeby.

2. Opar rtu

Co pomáhá?

- **ZVÝŠTE PŘÍSUM VITAMINU B12** – Konzumujte játra, maso, mléko, mléčné produkty a vejce.
- **LED** – Důležité je podchytit opar hned v začátku. Poté přiložte na místo svědění ledový obklad.
- **LÉKOŘICE** – Kyselina glycyrrhetinová, kterou lékořice obsahuje, dokáže zabít virové buňky způsobující vznik oparu. Lékořičový prášek smíchejte s trochou vazelíny nebo přírodního margarínu a získáte účinnou mast na opary.

- **MLÉČNÉ OBKLADY** – Namočte bavlněný odličovací tampon do mléka a přiložte na opar, ulevíte bolesti.
- **PEROXID VODÍKU** – Dezinfikuje a zastavuje šíření ohniska oparu. K aplikaci peroxidu na ránu použijte hygienický tampon nebo vatou.
- **OLEJ Z MÁTY PEPRNÉ** – Obsahuje látky, které přímo

zabíjejí viry v oparu. Při aplikaci přímo na opar bolest zmizí mnohem rychleji, zejména pokud olej aplikujete již při prvních příznacích. Před aplikací oleje z máty peprné opar pečlivě vyčistěte vodou, abyste urychlili vstřebávání oleje.

- **TEA TREE OLEJ** – Smíchejte ho s olivovým olejem v poměru 1:1 a několikrát denně opar potřete. Zmírníte bolest i svědění.
- **ČERNÝ ČAJ** – Spařený sáček čaje přiložte na opar. Černý čaj obsahuje látky, které ničí viry a tlumí svědění.

3. Škytavka

Co pomáhá?

- **ZMĚNA DÝCHÁNÍ** – Posadte se a zhluboka dýchejte. Další možností je zhluboka se nadechnout a nedýchat tak dlouho, jak vydržíte. Toto opakujte alespoň třikrát.
- **VODA** – Vypijte několik loků studené vody. Vzhledem k tomu, že škytavku často působí podráždění jidlem, bývá voda účinným lékem.
- **ZMĚNA POLOHY TĚLA** – Odborníci často radí pouhou změnu polohy člověka, pokud jste stáli, když vás zastihla škytavka, může stačit, když si sednete, nebo lehnete.
- **BOLESTIVÝ PODNĚT** – Pomáhá, pokud byla škytavka způsobena nějakým duševním procesem (stres aj.). Nechte se od někoho např. štípnout nebo bouchnout do zad.
- **CITRON** – Kápněte si do úst několik kapek citronové šťávy.
- **CUKR NEBO MED** – Dejte si do úst kostku cukru nebo lžičku medu, nechte rozpouštět a pomalu polykejte.
- **PRSTY DO UŠÍ** – Strčte si na 20 až 30 vteřin prsty do uší a zatlačte na měkké místo pod ušními lalůčky.

4. Bolesti zubů

Co pomáhá?

- **HŘEBÍČEK** – Pokud rozkoušete několik hřebíčků, bolest by měla ustoupit během 15 – 45 minut. Koření je možné i rozdrtit nebo použít hřebíčkový olej.
- **ŠALVĚJ** – Listy šalvěje zalijte horkou vodou, vylouhujte až do vychladnutí tekutiny, kterou pak vyplachujte ústa, zejména okolí bolavého zubu.

• TŘEZALKA TEČKOVANÁ –

Vyplachování a kloktání odvarem z třezalky pomáhá snižovat bolestivost a citlivost zubů.

- **LÍH** – Na vatičku naneste líh, přiložte na zub a nechte působit cca 15 minut. Pro větší účinnost je možné smíchat líh s propolisem v poměru 5:1 a aplikovat na zub stejně jako samotný líh.

• PILULKY PROTI BOLESTI –

Vhodné je podržet pilulku po dobu cca 10 minut přímo na bolavém zubu, urychlíte tak její účinek.

- **ČIŠTĚNÍ ZUBŮ** – Správné a pravidelné čištění zubů je potřeba i v případě bolesti, a to nejlépe po každém jídle. Zuby čistěte měkkým kartáčkem, který nepoškozuje dásně.

6. Krvácení dásní

Co pomáhá?

• **ÚSTNÍ HYGIENA** – Pokud dásně krvácejí, čistěte si zuby o to důkladněji měkkým kartáčkem, následně použijte mezizubní kartáček a zubní nit. I když je krvácení zprvu intenzivní, zhruba do týdne se krvácení zmírní nebo úplně zastaví.

• **ŘEPIK** – Tato bylina tlumí záněty. Dvě lžičky řepíku zalijte 250 ml horké vody, nechte 10 minut louhovat a po té kloktejte 2 – 3x denně. Účinné jsou i řepíkové obklady.

• **HEŘMÁNEK** – Podobně jako řepík má tlumící a dezinfekční účinek. Užívejte stejně jako řepík.

• **ŠALVĚJ** – Tři lžičky šalvěje přelijte 250 ml horké vody, louhujte 10 minut a vyplachujte ústa několikrát denně.

• **TEA TREE OLEJ** – Pět kapek oleje rozpusťte ve sklenici vody a párkrát za den kloktejte.

5. Afty

Co pomáhá?

- **LÍH** – Namočte vatou nebo odličovací tampon do líhu nebo jiného silného alkoholu a přiložte na aftu. Podržte na aftě, dokud nepřejde palčivá bolest. Afta by měla ustoupit.
- **ŘEPIK LÉKAŘSKÝ** – Vytvořte si obklad z lístků řepíku nebo ze sáčku řepíkového čaje spařeného horkou vodou. Přiložte na aftu

a nechte působit nejlépe přes noc. Řepík zklidní bolest a zároveň dezinfikuje.

• **BYLINKOVÁ TINKTURA** – Tinkтуру z šalvěje, lékořice nebo třapatky nachové (Echinacea) si můžete vytvořit i doma.

Bylinky zalijte silným alkoholem a ponechte několik hodin v uzavřené nádobě. Poté sceďte, namočte do tinktury vatičku a přiložte na aftu. Zhojí se dříve.

• **PIVOVARSKÉ KVASNICE** – Pod názvem pangamin se dají za pár korun pořídit v každé

lékárně a při léčbě zánětů jsou výborným pomocníkem. Pokud trpíte na afty často, užívejte i jako prevenci proti jejich vzniku.

• **PROPOLIS** – Tinkтуру seženete bez předpisu v lékárnách. Vyplachujte dle potřeby několikrát denně.

• **MRKEV NEBO BORŮVKY** – Dejte si vitamínovou bombu v podobě mrkve nebo borůvek.

• **DOMÁCÍ ÚSTNÍ VODA** – Do půllitru vody rozmíchejte lžiči jedlé sody a špetku soli. Vyplachujte ústa 3x denně.

7. Zánět dutin

Co pomáhá?

• **INHALACE** – Už naše babičky řešily ucpané dutiny hrcem horké vody a ručníkem přes hlavu. Prohřátí dutin působí pozitivně na jejich uvolnění. Pro zvýšení účinnosti přidejte do vody 2 kapky esenciálního oleje z bylinek.

• **AKUPRESURA** – Akupresurní bod pro uvolnění dutin se nachází pod okem. Nejsnáze ho najdete, když budete posouvat ukazováček od konce horní lícní kosti směrem k nosu, kde je k nahmatání malý důlek. Tento bod masírujte na obou polovinách obličej, a to asi 6 minut 5x denně.

• **KŘEN** – Inhalujte čerstvě nastrohaný křen. Štiplavé páry pomohou uvolnit zastydlou rýmu a ředit hlen.

• **HEŘMÁNEK** – Pijte 3x denně horký heřmánekový čaj, ředí hlen a léčí zánět.

• **TINKTURA Z ECHINACEY** – 15 až 30 kapek 3x denně posílí vaši imunitu a urychlí léčbu zánětu. Pozor, není vhodné pro děti do 3 let a kojící matky.

8. Nachlazení (rýma, kašel)

Co pomáhá?

• **ZÁZVOR** – Čaj z čerstvého zázvoru, čerstvý nebo kandovaný zázvor prohřeje celé tělo a zároveň zředí hlen.

• **CITRON A MED** – Vymačkejte si šťávu z jednoho citronu, oslaďte 2 lžičkami medu a vypijte. Směs užívejte alespoň dvakrát denně.

• **CIBULE** – Plátky cibule dejte do hrníčku a zalijte vroucí vodou. Horké páry inhalujte.

• **ČESNEK** – Jako jedno z neznámějších přírodních antibiotik působí při nachlazení přímo blahodárně. Udělejte si k večeri topinky s česnekem, nebo si česnek nakrájejte na chléb s máslem.

• **TVAROHOVÝ ZÁBAL** – 500 g tvarohu naneste na bavlněný šátek a přiložte na krk

tak, aby mezi krkem a tvarohem byla jen jedna vrstva tkaniny. Tvaroh ochlazuje, snižuje otoky, zjemňuje bolesti a snižuje zánět.

• **BRAMBOROVÝ ZÁBAL** – Uvařte čtyři až šest brambor a dejte na krk stejným způsobem jako u tvarohu.

• **KUŘECÍ POLÉVKA** – Složky obsažené v kuřecí polévce podle vědců působí antibakteriálně a bojují proti infekci. Horká polévka snižuje bolest v končetinách.

9. Horečka

Co pomáhá?

• **LIPOVÝ NEBO BEZOVÝ ČAJ** – Dvě čajové lžičky květů zalijte vařící vodou a nechte deset minut vařit. Pijte před spaním.

• **PAMPELIŠKA LÉKAŘSKÁ**

– Dvě hrsti byliny zalijte 500 ml vroucí vody a louhujte po dobu 15 minut. Čaj pijte několikrát denně.

• **STUDENÉ ZÁBaly** – Při horečce přikládáme na trup studené až ledové zábaly několikrát za sebou, dokud se horečka nesníží.

• **PRIESSNITZŮV OBKLAD** – Jde vlastně o místní potní kúru, která snižuje tělesnou teplotu. Namočte ručník nebo šátek do vlažné vody, překryjte igelitem a ten překryjte vrstvou suché tkaniny. Přikládejte na krk nebo na hrudník.

• **KOUPEL** – Zejména

u dětí je vhodné snížit horečku koupelí ve vlažné vodě. Pomůže i vlažná sprcha. Koupel nebo sprcha by měla trvat 5 – 10 minut a lze ji opakovat po 30 minutách.

• **CHILLI** – Kapsaicin je látka obsažená v chilli papričkách a způsobuje jejich štiplavost. Pokud sáhnete po něčem ostrém k jídlu, zapotíte se, což sníží tělesnou teplotu.

• **NEPŘEHŘÁT SE** – Při horečce používejte lehké peřiny, buďte v nepřetopené místnosti.

10. Vysoký cholesterol

Co pomáhá?

- **POHYB** – Pokud si chcete udržet hodnoty cholesterolu v normě, dbejte na pravidelný tělesný pohyb, jako jsou chůze, běh, plavání nebo jízda na kole. V podstatě stačí jakýkoli aerobní pohyb alespoň 30 minut, nejméně 3x týdně.
- **PARA OŘECHY** – Obsahují vysoké množství selenu, který posiluje tepny a působí preventivně proti jejich

zánětům a ucívání. Dle novodobých studií stačí každý měsíc zkonsumovat pouhé 4 kusy těchto ořechů a hladina špatného cholesterolu se významně sníží.

- **SÓJA** – Tato luštěnina působí příznivě na snižování hladiny cholesterolu. Dobře uděláte, i pokud nahradíte klasické mléko mlékem sójovým. Denně byste měli vypít alespoň hrnek.

• **POMERANČ A GREP** – Pokud každý den vypijete 200 ml vymačkané šťávy, vyrovnáte tím poměr mezi prospěšným a špatným cholesterolem.

- **VITAMINOVÉ DOPLŇKY** – Koenzym Q10, vitamín C a E se podílejí na odbourávání špatného cholesterolu a posilují cévy.
- **MED SE SKOŘICÍ** – Smíchejte med s trochou skořice a pravidelně snídejte například celozrnný chléb namazaný touto směsí.

11. Vysoký krevní tlak

Co pomáhá?

- **ČESNEK** – Česnek jako zázračné přírodní léčivo napomáhá i snížení krevního tlaku. Denně snězte jeden stroužek česneku.
- **ZELENÝ ČAJ** – Zelený čaj obsahuje dva antioxidanty – vitamín C a katechin, který čistí ucpané cévy a tepny, a tak umožňuje hladký průtok krve a reguluje krevní tlak. Denně pijte 1 – 2 šálky.

• PLOD A KVĚT HLOHU

OBEČNĚHO – Reguluje krevní tlak a zlepšuje krevní oběh. Květ i plod hlohu díky účinným látkám, které obsahují, zlepšují průchodnost cév a tepen. Dvě nebo tři lžičky hlohu zalijte 200 ml horké vody a louhujte 20 minut. Pijte 2x denně.

- **OVESNÉ VLOČKY** – Je prokázáno, že pravidelná konzumace ovesných vloček, ať už ve formě ovesné kaše, nebo v

jogurtu, snižuje krevní tlak a navíc i hladinu cholesterolu.

- **PIVOVARSKÉ KVASNICE** – Obsahují vysoké množství draslíku, které potřebujeme k vyrovnání krevního tlaku.

Jezte 3x denně po čajové lžičce pivovarských kvasnic (droždí) po dobu 14 dní.

13. Křečové žíly

Co pomáhá?

- **NOHY NAHORU** – Pocit těžkých a unavených nohou pomůže zahnat odpočinkem s nohama nahoře. Nohy si vykládejte nad úroveň pasu kdykoliv během dne, když k tomu máte příležitost.
- **KOŇSKÝ KAŠTAN** – Na noc si nohy namažte gelem z kaštanu koňského neboli jírovce maďalu.
- **POHANKA** – Obsahuje účinnou látku rutin, která posiluje žilní stěny. Pohanku zařaďte do jídelníčku v jakékoliv formě, například si připravte výluh ze dvou lžiček pohanky a 250 ml horké vody. Směs nechte 10 minut odstát a pijte 2x denně.
- **VODOLÉČBA** – Každé ráno a večer sprchujte nohy 2 minuty teplou, pak půl minuty studenou vodou. Opakujte alespoň 4x. Proceduru ukončete minutovou studenou sprchou.
- **ÚPRAVA STRAVY** – Vyhněte se těžkým smaženým jídlům a nadbytku sacharidů (bílé pečivo, koláče, sušenky aj.). Zařaďte na jídelníček dostatek vlákniny ve formě ovoce a zeleniny.

14. Pálení žáhy

Co pomáhá?

- **JEDLÁ SODA** – Půl lžičky sody a pár kapek citronové šťávy smíchejte s teplou vodou a vypijte.
- **SKOŘICE** – Lžičku mleté skořice zalijte vroucí vodou, nechte 5 minut vylouhovat, přeceďte a vypijte.
- **MLÉKO** – Vypijte hrnek mléka, jakmile pocítíte pálení žáhy.
- **MRKEV A ŘEPA** – Na pálení žáhy spolehlivě funguje džus z mrkve nebo červené řepy. Mrkev rovněž můžete najemno nastrohat a sníst.
- **ZVÝŠENÁ POLOHA HORNÍ POLOVINY TĚLA** – Omezte předklánění nebo ohýbání, pod hlavu si při ležení dejte více polštářů.
- **LEVÝ BOK** – Pokud budete spát na levém boku, žaludeční šťávy neproniknou do jícnu. Pomůže i to, když vaše poslední jídlo budete jíst zhruba 3 hodiny před spaním.
- **ZAKYŠANÁ SMETANA** – Zkuste konzumovat kysanou smetanu po lžičkách po dobu 3 dnů. To by mělo být vaše jediné jídlo. Takto sníte až pět kelímků smetany a pálení žáhy se prý zbavíte natrvalo.

15. Hemoroidy

Co pomáhá?

- **DUBOVÁ KŮRA A HEŘMÁNEK** – Uvařte si silný odvar z dubové kůry a heřmánku, nalijte do lavoru s teplou vodou a posaďte se. Tato sedací koupel zmírní bolest a zánět.
- **VLÁKNINA** – Trpíte-li na hemoroidy, dbejte na to, aby vaše strava obsahovala hodně vlákniny. Na jídelníčku by neměla chybět cibule, bobulové plody, citrusy nebo třešně. Mimo vlákniny obsahují i flavonoidy, které posilují žíly.
- **BEZINKOVÝ OBKLAD** – Uklidní oteklé žíly. Rozmačkejte malé množství bobulek smíchejte s teplou vodou na kašičku, kterou dáte na gázu a na několik hodin přiložíte na konečník.
- **ČAJOVÝ OBKLAD** – Sáček kvalitního čaje přelijte vroucí vodou a zchladlý na několik hodin přiložíte na konečník.
- **STUDENÉ STŘIKY** – Po každé stolici aplikujte na konečník, zastaví svědění a uzavírají poškozené žíly.
- **DBEJTE ZVÝŠENÉ OSOBNÍ HYGIENY**
- **NOSTE VZDUŠNÉ OBLEČENÍ**
- **VYHNĚTE SE ALKOHOLU A KOFEINU**

16. Zvracení

Co pomáhá?

- **ZÁZVOR** – Jako první pomoc při zvracení můžete použít zázvor v jakékoliv podobě, kterou jste schopni pozřít. Jinak se doporučuje 200 ml výluhu ze zázvoru po čtyřech hodinách dle potřeby.
- **HEŘMÁNEK** – Dvě lžičky heřmánku zalijte 200 ml horké vody. Tento čaj pijte až 3x denně.

- **MÁTOVÝ ČAJ** – Užívejte podobně jako zázvor a heřmánek.
- **OLEJ Z MÁTY PEPRNÉ** – Je dostupný v lékárnách ve formě tobolek. Užívejte třikrát denně jednu tobolku.
- **VITAMIN B12** – Vitaminové přípravky zakoupíte v lékárnách. Je prokázáno, že vitamin B12 zmírňuje příznaky nevolnosti a omezuje zvracení. Jeho užívání je bezpečné.

- **KOLA** – Vypijte maximálně decilitr po lžičkách nebo malých doušcích.
- **AKUPRESURA** – Právý palec přiložte na vnitřní stranu levého předloktí asi 5 cm od zápěstní rýhy a pevně tiskněte po dobu jedné minuty. Pak palec posuňte asi o půl prstu blíže k zápěstí a opět asi na minutu pevně přitiskněte. Stejný postup opakujte levým palcem na pravém předloktí.

17. Plynatost

Co pomáhá?

- **ČAJ Z MÁTY PEPRNÉ** – Máta harmonizuje trávení, a tím snižuje i tvorbu plynů ve střevě. Pokud trpíte nadýmáním, pijte mátový čaj 2 – 3krát denně i z preventivních důvodů.
- **FENYKLOVÝ ČAJ** – Fenyklový čaj jsme zvyklí vařit hlavně malým dětem, aby je netrápily »prdíky«. Můžeme

tak ulevit i sobě. Další možností je žvýkat fenyklová semena po vzoru Indů. Fenykl výborně působí i proti říhání.

- **PETRŽELOVÁ NAŤ** – Ta je přírodním močopudným prostředkem. Jelikož nadýmání a plynatost jsou často způsobeny i nadměrným zadržováním vody v těle, je nať petržele vynikajícím a běžně dostupným přírodním řešením.
- **ZÁZVOR** – Konzumujte zázvor ve formě čaje, přidávejte ho do pokrmů,

- nebo si jen po jídle kousek zázvoru ukrojíte a snězte.
- **MRKEV** – Obvyčejná mrkev pozitivně působí na střevní peristaltiku. Miska jemně strouhané mrkve denně vám od nadýmání pomůže ulevit.
- **POHYB** – Svižná každodenní dvacetiminutová procházka pomůže rozpochybovat trávicí trakt, který pak lépe funguje, a tvorba plynů je omezena.

19. Podráždění žaludku jídlem a alkoholem

Co pomáhá?

- **PŮST** – Žaludek je při podráždění vhodné nechat alespoň půl dne odpočinout. Proto nejzte, pouze doplňujte tekutiny.
- **MÁTA** – Mátový čaj reguluje zažívání a zklidňuje.
- **HEŘMÁNEK** – Pozitivní vliv na podrážděný žaludek má i heřmánkový čaj s trochou fenyklu. Lžičku heřmánku a půl lžičky fenyklu přelijte 250 ml vroucí vody a nechte 15 minut vylouhovat.
- **MEDUŇKA A SLÉZ** – Ze lžičky meduňky a slézu maurského si připravte čaj. Zalijte bylinky 250 ml vroucí vody a nechte 5 louhovat. Sléz chrání sliznici poškozenou zánětem a meduňka uklidňuje.
- **KUŘECÍ VÝVAR** – Působí jako balzám na podrážděný žaludek a dodává tělu potřebné tekutiny. Vývar by měl být čistý bez masa a zeleniny, a ne příliš slaný.
- **MALÁ PLZEŇ** – Jedno malé pivo jako »vyprošťovák« opravdu pomáhá, i když lékaři je příliš nedoporučují. V překyseleném žaludku pomůže nastolit rovnováhu.

20. Zácpa

Co pomáhá?

- **OTRUBY** – Tři lžice pšeničných nebo žitných otrub nechte 5 minut bobtnat ve vodě a vypijte. Opakujte 3x denně.
- **VLÁKNINA** – Podporuje střevní peristaltiku, váže na sebe vodu, a tím změkčuje střevní obsah. Zdrojem vlákniny jsou listová a kořenová zelenina, ovoce, semena, luštěniny, obiloviny či celozrnné výrobky.
- **SUŠENÉ ŠVESTKY** – Stejně jako fíky působí mírně projímavě. Po ránu snězte 6 švestek a zapijte půllitrem vody.
- **KYSANÉ ZELÍ** – Obsahuje vlákninu a probatika (živé mikroorganismy, které v přiměřeném množství prospívají organismu). Doporučuje se šťáva z čerstvého kysaného zelí, nebo konzumace zelí.
- **DOSTATEK TEKUTIN** – Pitný režim je základ, jak se vyhnout zácpě i jiným neduhům. Doporučuje se pít před i po každém jídle, a to alespoň 300 ml vody.
- **PAMPELIŠKA** – Uvařte si čaj z kořene smetánky lékařské. Lžičku drceného kořene zalijte 250 ml vody a nechte 5 minut louhovat. Pijte kdykoliv během dne.

21. Průjem

Co pomáhá?

- **MRKEV** – Doměkka uvařená a rozmačkaná mrkev působí jako balzám na střevo. Nabalí na sebe veškeré nečistoty, a tím čistí střevo od nežádoucích mikroorganismů.
- **ČERNÝ ČAJ** – Silný kvalitní černý čaj zklidňuje střevní sliznici a podrážděný žaludek. Pokud ho osladíte trochou cukru nebo medu, dodá i potřebnou energii.
- **ZELÉNÉ BANÁNY** – Obsahují vitaminy, minerály, zejména draslík, a vlákninu, která zahušťuje střevní obsah.
- **STROUHANÉ JABLKO** – Působí podobně jako banány. Je důležité nastrouhat jablko najemno.
- **OSTRUŽINOVÝ ČAJ** – Dvě lžičky sušených nebo čerstvých listů přelijte 250 ml vroucí vody, nechte 10 minut louhovat a pijte 3x denně šálek.
- **BORŮVKY** – Snězte 4x denně hrst sušených nebo mražených borůvek.
- **MOCHNA NÁTRŽNÍK** – Podporuje vstřebávání vody ve střevě a hubí nežádoucí bakterie. Lžičku mochny zalijte 250 ml horké vody, 3 minuty louhujte a pijte dvakrát denně.

22. Kopřivka

Co pomáhá?

- **MEDUŇKA A HEŘMÁNEK** – Čaj z těchto bylin má uklidňující účinek. Pomohou vám zmírnit svědění i stres, který je jedním z vyvolávacích faktorů.
- **ROIBOS** – Tento čaj/nečaj je známý svými detoxikačními účinky. Pokud trpíte kopřivkou, vypijte denně 1,5 litru roibosu.

Lžičku byliny přelijte 150 ml vroucí vody a 10 minut louhujte.

- **MOŘSKÁ VODA** – Pomáhá zmírnit svědění. Pokud v dohledné době nejedete k moři, připravte si ji doma smícháním litru vody se dvěma lžicemi mořské soli. Použijte k obkladům několikrát denně.
- **RYBÍ TUK** – Dvakrát denně si dejte lžici rybího tuku. Omega 3 mastné kyseliny působí protizánětlivě.

Doporučuje se i konzumace tučných ryb, jako jsou například losos, makrela nebo tuňák.

- **KOPŘIVA** – Výtažek z kopřivy v kapslích je dostupný v lékárně. Další možností je spařit mladé kopřivy a udělat si z nich salát.
- **OLŠE** – Listy a kůra olše mírní zánětlivé projevy a potlačují svědění. Dvě lžičky přelijte 250 ml horké vody, nechte vylouhovat a pijte po malých doušcích.

23. Modřiny

Co pomáhá?

- **LED** – Co nejdříve po úrazu postižené místo ledujte, nebo jinak zchladte, modřina bude menší.
- **OCET** – 100 ml octa smíchejte s 200 ml studené vody. Na postižená místa přikládejte obklady, které by měly chladit a zmírnit otok.
- **MAST Z MĚSÍČKU LÉKAŘSKÉHO** – Lze ji koupit,

nebo si ji můžete připravit sami. Rozpusťte 50 g neslaného vepřového sádla, přidejte k němu 2,5 hrnku květů a listů měsíčku a nechte vzkypět. Směs by se měla odležet 48 hodin, poté ji opět rozehřejte a přecedte přes plátno. Jakmile mast vychladne a ztuhne, můžete ji používat.

- **BYLINNÁ MAZÁNÍ Z VILÍNU NEBO ARNIKY** – Nelze je aplikovat na porušenou kůži a do ran. Modřinu potřete několikrát denně.

• KOSTIVAL LÉKAŘSKÝ

- Připravte si odvar z kostivalu lékařského. 60 g kostivalu zalijte 0,5 l horké vody, louhujte 10 minut. Po vychladnutí použijte na vlašné obklady. Nepijte!
- **MASÁŽ** – Již druhý den po poranění můžete začít modřinu jemně masírovat. Opakujte několikrát denně.
- **SLUNÍČKO** – UV záření pomůže urychlit vyblednutí modřiny.

25. Kuří oka

Co pomáhá?

- **CIBULE** – Zalijte na plátky nakrájenou cibuli octem na 24 hodin. Pak přiložte jeden plátek cibule na kuří oko, přelepte náplastí a nechte působit přes noc. Ráno jde kuří oko lehce odloupnout.
- **NÁPLASTI NA KUŘÍ OKA** – Dostupné v lékárnách. Většinou jde o přípravky na bázi kyseliny salicylové, která změkčuje ztvrdlé kuří oko, které jde pak snadno odstranit.
- **JASMÍNOVÝ KVĚT** – Rozemelte na kaši, natřete na kuří oka a přelepte. Náplast vyměňte po pěti dnech. Tento postup opakujte do vyléčení (přibližně 3 – 5krát).
- **CITRONOVÁ ŠTÁVA** – V kombinaci se stroužkem česneku je vynikajícím lékem na kuří oko. Postižené místo potřete a přelepte. Postup opakujte dle potřeby.
- **TEA TREE OLEJ** – Postižené místo několikrát denně potřete po dobu 3 – 5 dnů, až dokud kuří oko nezměkne. Pak by mělo jít snadno odstranit.

26. Bradavice

Co pomáhá?

- **ANANAS** – Kupte si čerstvý ananas, nakrájejte na kolečka a postižené místo jím potřete každý den po dobu pěti dní. Štávu z ananasu nechte na bradavici působit alespoň 5 hodin, nejlépe přes

noc. Poté pokožku omyjte čistou vodou. V případě neúspěchu proces o několik dní později opakujte.

- **BANÁNOVÁ SLUPKA** – Kousek slupky odkrojte a přiložte jej vnitřní stranou na bradavici, nechte působit přes noc. Každých 12 – 24 hodin slupku vyměňte

za čerstvou. Opakujte až do té doby, dokud se bradavice nezbavíte.

- **BRAMBORA** – Kousek syrové brambory přiložte na bradavici a přelepte. Každých 12 hodin vyměňte bramboru za čerstvou. Opakujte, dokud bradavice neodpadne.
- **VITAMIN C** – Nadržte pár tablet vitamínu C, smíchejte s vodou na kašičku, kterou potřete bradavici. Vše přelepte náplastí.

27. Stařecké (jaterní) skvrny

Co pomáhá?

- **CITRON** – Postižená místa každý den potřete čerstvou citronovou šťávou. Během několika týdnů by mělo dojít k zesvětlení pokožky.
- **VYHNĚTE SE UV ZÁŘENÍ** – Vyvarujte se delšího pobytu na slunci, používejte ochranné krémy, vyvarujte se solária.
- **OMEZTE SPOTŘEBU ALKOHOLU A CIGARET**

– Tyto nešvary významně přispívají k tvorbě stařeckých skvrn.

- **VITAMIN E** – Pomažte skvrny olejem, který vymačkáte z tobolky vitamínu E zakoupené v lékárně. Tato procedura je vhodná zejména po pobytu na sluníčku.
- **ALOE VERA** – Čerstvě vymačkaná šťáva z listů aloe podporuje růst kožních buněk. Potřete jím skvrny ně-

kolikrát denně a za několik týdnů budou méně patrné.

- **RICINOVÝ OLEJ** – Ricinový olej zakoupíte v lékárně a dvakrát denně jej aplikujete na skvrny. I když je to procedura nepřijemná, má skvělé účinky.
- **ŘEŘIČKA POTOČNÍ** – Krémy z řeřichy jsou běžně dostupné. Aplikaci tohoto krému provádějte denně. Pozor, zesvětlená místa jsou pak o něco citlivější na slunce!

28. Popáleniny

Co pomáhá?

- **ZCHLAZENÍ** – Chlaďte pod tekoucí vodou alespoň 20 minut, dokud chlad přináší úlevu. U malých dětí nechlaďte tak dlouho, hrozí chladový šok.
- **TŘEZALKA TEČKOVANÁ** – Obsahuje látky, které urychlují hojení. Dvě lžičky byliny přelijte 250 ml vroucí vody, 10 minut

louhujte. Po vychladnutí odvar použijte k obkladům na popáleniny.

- **MĚSÍČEK LÉKAŘSKÝ** – Můžete použít mast, kterou zakoupíte v lékárně, nebo odvar z jedné lžičky bylinky, kterou přelijete 250 ml horké vody a 10 minut louhujete. Odvar použijte k obkladům.
- **HEŘMÁNEK** – Je známý protizánětlivými účinky. Připravte si silný odvar, ze kterého budete používat

obklady – 250 ml horké vody na tři lžičky bylinky. Louhujte 15 minut.

- **ALOE VERA** – Štáva z aloe vera tlumí bolest a urychluje hojení. Na postižené místo vždy vymačkejte šťávu z čerstvého listu aloe a jemně rozetřete.
- **MOCHNA NÁTRŽNÍK** – Lžičku mochny přelijte 50 ml horké vody, 10 minut nechte vylouhovat a po vychladnutí sceďte. Odvar využijte k obkladům.

29. Syndrom karpálního tunelu

Co pomáhá?

- **VITAMIN B6** – Ve formě výživového doplňku z lékárny berte v dávce 50 mg třikrát denně.
- **VITAMIN E** – 100 až 400 mg vitamínu E denně pomůže tlumit otok a zánět.
- **TEPLÁ VODA** – Prohřátí uvolní svaly a zmírní bolest. Každý večer ponořte zápěstí

do hodně teplé vody na 10 – 15 minut. Pokud cítíte bolest, ihned koupel přerušete.

- **TŘEZALKA TEČKOVANÁ** – Čaj z třezalky je vynikající na celkové zklidnění a utlumení bolesti. Lžičku třezalky zalijte 250 ml vroucí vody a vypijte před spaním.
- **ZNEHYBNĚNÍ RUKY** – Zpevněte si ruku ortézou nebo domácí dlahou – například z obinadla a kusu dřívka či vařečky.
- **ARNIKA** – V lékárně zakoupíte

arnikovou mast, případně si doma připravte tinkturu ze 150 ml lihu a 3 lžic arniky. Arniku nechte macerovat 5 dní, poté směs přecedte a vzniklou tinkturu potírejte bolavá místa.

- **LNĚNÝ OLEJ** – Lněný olej jako součást jídelníčku pomáhá likvidovat záněty v těle. Denně snězte lžici tepelně neupraveného oleje, např. v salátu. Účinek kúry by se měl projevit cca po měsíci.

31. Bolesti zad a houser

Co pomáhá?

- **TEPLO** – Prohřívajte záda, zejména při houseru je vhodná tzv. »kočka«, elektrická dečka, nebo hřejivé náplasti.
- **TEPLÝ OBKLAD** – Na pánci nahřejte sůl a za tepla ji vysypte do bavlněného sáčku, který pak přiložíte na záda.
- **AKUPRESURA** – Po dobu 3 minut stimulujte akupresurní bod, který najdete mezi vnějším kotníkem, patou a Achillovou šlachou, po 15teřinové pauze postup dle potřeby opakujte.
- **MASÁŽ** – Pokud vás trápí bolesti krční páteře, můžete se namasírovat sami. Nahmatejte trapézový sval, dlaň položte přes rameno na druhé rameno a masírujte od spodní části krku přes rameno až k paži.
- **OVERBALL** – Mírně nafouknutým míčem podepřete záda při sezení na židli. Balonek záda podepírá a zároveň jemně masíruje během sezení.

32. Revma

Co pomáhá?

- **ČAJ Z VRBOVÉ KŮRY** – Do 250 ml studené vody nasypete jednu lžičku vrbové kůry, přiveďte k varu a vařte na mírném ohni po dobu 2 minut. Nechte 10 – 15 minut odstát, poté sceďte a pijte dvakrát denně.
- **KOPŘIVOVÁ LÁZEŇ** – 300 g kopřiv namočte do studené vody na 12 – 15 hodin (nejlépe přes noc), pak sceďte a výluh

nalijte do vany plné teplé vody. V lázni zůstaňte 30 minut a poté se alespoň na hodinu zavrtejte do postele. Hlavně neprochládněte.

- **TINKTURA Z KOSTIVALU LÉKAŘSKÉHO** – Kořen kostivalu nakrájejte nadrobno, dejte do uzavíratelné sklenice a přelijte lihem. Tinktura je hotová do dvou týdnů a můžete ji vtírat na bolavá místa podle potřeby.
- **ZÁZVOR** – Z kořene zázvoru uvařte čaj. Na 250 ml vody

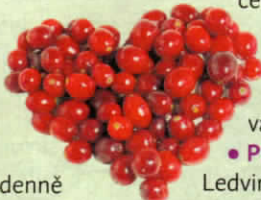
dejte 4 plátky zázvoru a louhujte asi 10 minut. Pijte alespoň dvakrát denně.

- **OLEJ Z MATEŘIDOUŠKY** – Je dostupný v lékárnách, ale je možné si ho vyrobit i doma. Čtyři hrsti květů mateřídoušky zalijte 0,5 litru olivového oleje a nechte tři týdny louhovat při pokojové teplotě. Bolestivá místa pak promazávejte 3krát denně.

33. Ledvinové potíže

Co pomáhá?

- **BRUSINKOVÝ DŽUS** – Půl litru brusinkové šťávy denně pomáhá rozpouštět vápenaté usazeniny v ledvinách.
- **PAMPELIŠKA** – Čaj z ní usnadňuje vypuzení kamenů z ledvin. Dvě lžičky sušené pampelišky zalijte 250 ml vroucí vody a 10 min. louhujte.

- **ALOE VERA** – Užívejte čerstvě vymačkanou šťávu z listů aloe vera. Působí protizánětlivě a pomáhá rozpouštět vápenaté soli v ledvinách.
- **PITNÝ REŽIM** – Ledvinové kameny vznikají usazením soli a minerálů. Když budete ledviny dostatečně »proplachovat«, předejdete vzniku usazenin.
- **VODNÍ MELOUN** – Dejte si jednodenní půst o vodním melounu, pomáhá vyčistit

ledviny i celý zbytek vašeho těla. Pravidelná konzumace vodního melounu působí jako prevence před ledvinovými kameny.

- **SADEC NACHOVÝ** – Rozpouští ledvinové kameny. Čaj z 2 lžiček byliny a 250 ml vroucí vody užívejte 3x denně.
- **PETRŽEL** – Je výborné diuretikum, a tak pomáhá léčit ledvinové kameny a otoky. Dokonce prý pomáhá eliminovat odpadní produkty, jako je močovina a další kyselé metabolity.

34. Zánět močových cest

Co pomáhá?

• ZVÝŠENÝ PŘÍJEM TEKUTIN

– Podpoří vyplavování nežádoucích bakterií. Pijte zejména vodu, minerálky nebo bylinné čaje.

• UROLOGICKÝ ČAJ –

Připravte si čaj ze směsi medvědice lékařské, pýru plazivého a řebříčku chlumního. Použití je lze čerstvé nebo sušené. Z každé byliny dejte po lžičce, zalijte litrem vroucí vody a nechte vylouhovat. Každé

dvě hodiny vypijte šálek teplého čaje.

• BRUSINKY, BORŮVKY

– Látky obsažené v těchto bobulích brání bakteriím, aby se pevně přichytily ke sliznici močových cest. Mimoto brusinky a borůvky obsahují velké množství antioxidantů, které pomáhají při zvládnání infekce.

• **TEPLO** – V teple je potřeba mít břicho i záda, zejména oblast beder. Můžete použít

klasický termofor s horkou vodou a přiložit ho na břicho. Pro zvýšení účinku se zabalte do teplé deky.

• BRAMBOROVÝ OBKLAD

– Uvařte 0,5 kg brambor ve slupce, rozmačkejte je, vložte zatepla do sáčku, obalte utěrkou, vzniklý obklad přiložte na břicho a zabalte se do deky. Čím teplejší brambory jsou, tím lépe.

35. Zánět spojivek

Co pomáhá?

• **ODPOČINEK** – Očím je potřeba dopřát odpočinek. Po dlouhém sezení u počítače, pobytu v prašném či zakouřeném prostředí, pobytu na slunci si dopřejte luxus zavřených očí.

• **LED** – Ledový obklad zmenší otok a zmírní svědění. Účinný je zejména u alergického zánětu spojivek.

• **ŠALVĚJ** – Lžiči šalvěje zalijte 250 ml vroucí vody a 10 minut louhujte. Do vychladlého čaje namočte gázu a obklady přiložte na oči.

• **HEŘMÁNEK** – V lékárně si pořídte heřmánkový čaj v sáčcích, zalijte vroucí vodou, ihned sáček vytáhněte, nechte vychladnout a přiložte na nemocné oko.

• **VODILKA** – Výplach oka odvarem z vodilky má antibakteriální účinky a působí

protizánětlivě. Lžičku bylinky přelijte 300 ml vroucí vody, 10 minut louhujte.

Poté přeceďte a nechte vychladnout. Třikrát denně oči vypláchněte pomocí sterilního kapátka.

• **OCHRANA OČÍ** – Pokud jste k zánětům náchylní, chraňte si oči slunečními brýlemi. Pokud nosíte brýle dioptrické, opravdu je noste a vyhněte se použití kontaktních čoček do doby, dokud zánět neodezní.

37. Menopauza

Co pomáhá?

• MATEŘÍ KAŠIČKA

– Včelí mateří kašičku zakoupíte v lékárně. Užívejte ji po skončení menstruace nebo v delších přestávkách mezi menstruacemi. Jezte asi 0,5 g kašičky ráno nalačno, a to po dobu 8 týdnů.

• **LUŠTĚNINY A OŘECHY** – Zařaďte je do jídelníčku. V přírodních olejích je obsaženo velké množství hořčíku a vitamínu E, které jsou nezbytné pro nastavení hormonální rovnováhy v ženském těle.

• **TŘEZALKA TEČKOVANÁ** – Čaj pomáhá celkovému zklidnění při stavech podráždění. Účinky znásobíte, pokud lžičku třezalky smícháte se stejným množstvím řebříčku a meduňky. Vše zalijte 150 ml horké vody a nechte 10 minut louhovat. Čaj pijte 2x denně.

• **MUČENKA NACHOVÁ** – Je vhodná pro posílení nervů. Přelijte jednu lžičku mučenky 200 ml vroucí vody, přikryjte, 10 minut louhujte a přeceďte. Pijte denně před jídlem a večer před spaním.

• **ŠALVĚJ** – Pijte čaj ze dvou lžiček byliny, kterou zalijete 250 ml vroucí vody a nechte 10 minut louhovat. Pijte ráno a večer, pomáhá zmírnit pocení.

38. Menstruační bolesti

Co pomáhá?

• **KLID A TEPLO** – Odpočíte si v klidu, v ležící poloze. Do postele si vezměte termofor nebo horkou pokličku zabalenou v utěrce a přiložte na břicho. Pomůže i teplá sprcha.

• **ÚPRAVA STRAVY** – Vyváženou stravou bohatou na vlákninu, vitamíny a minerály se dá bolestivá menstruace zmírnit. Omezte cukry a nepřejídejte se.

• **MĚSÍČNÍ ČAJ** – Připravte si směs ze 100 g řebříčku obecného, 50 g chmele otáčivého, 50 g heřmánku a 50 g sporýše. Dvě lžičky směsi zalijte 250 ml horké vody. Týden před menstruací pijte tři šálky denně.

• **MASÁŽ BŘICHA** – Uleví od bolesti. Používejte éterické oleje, jako například meruňkový olej smíchaný s mandlovým nebo jojobovým olejem.

• **CVIČENÍ** – Vhodná jsou cvičení, u kterých se mění intenzita zátěže svalů, protože působí preventivně proti překrování či nedokrvování děložní sliznice. Vyzkoušejte jógu, kalanetiku nebo pilates. Se cvičením začněte mimo období menstruace.

• **KONTRYHEL** – Dvě lžičky naté kontryhelu přelijte 250 ml horké vody, nechte 10 min. vylouhovat a pijte 2x denně.

36. Ječné a včelí zmo

Co pomáhá?

• **TEPLÉ OBKLADY** – Příkladání teplých obkladů na oko urychlí zrání abscesu. Ječného zrna se zbavíte rychleji. Dobrým tipem je natvrdo vařené vejce, které vydrží déle teplé.

• **ČISTÉ RUCY** – Ječnému zrnu předejete, když se nebudete špinavými rukama dotýkat očí. Myjte si ruce při každé příležitosti. Pokud používáte kontaktní čočky, hygiena je také důležitá.

• **FENYKL** – Lžičku drceného fenylku zalijte 250 ml vroucí vody, 15 minut louhujte. Do vychladlého výluhu namočte čistou gázu a přiložte na postižené oko.

• **MĚSÍČEK LÉKAŘSKÝ** – 300 ml horké vody nalijte na 2 lžičky měsíčku a nechte 10 minut vylouhovat. Použijte k teplým obkladům.

• **LNĚNÉ SEMÍNKO** – Lžiči drcených semenek zalijte 250 ml horké vody, nechte 10 minut vylouhovat a použijte k obkladům.

39. Gynekologické potíže (zánět pochvy a výtok)

Co pomáhá?

• **VÝPLACHY** – Smíchejte 40 g heřmánku, 30 g kontryhelové nati, 20 g listů vlašského ořechu a 20 g hluchavky bílé. Odeberte 2 lžičky směsi, zalijte 300 ml horké vody a nechte 15 minut vylouhovat. Vlažným výluhem provádějte 3x denně výplachy pomocí aplikátoru.

• **ČAJ Z BŘEČTANU** – Stejně jak česnek je nazýván přírodním antibiotikem. Lžičku listů heřmánku a lžičku břechtanu zalijte 300 ml vroucí vody a nechte louhovat 8 minut. Pijte 2x denně.

• **BABSKÝ ČAJ** – Připravte si silný čaj proti zánětu: 50 g heřmánku, 40 g kontryhelové nati a 30 g hluchavky bílé smíchejte, poté odeberte 1,5 lžičky směsi, zalijte 250 ml vroucí vody a 10 minut louhujte. Čaj pijte 2x denně při potížích.

• **ŘEPÍK LÉKAŘSKÝ** – Sedací koupel z řepíku zklidňuje a dezinfikuje. Čtyři lžičky řepíku smíchejte se 400 ml horké vody, nechte 15 minut louhovat. Poté vlijte do lavoru s teplou vodou a posaďte se. Koupel by měla trvat zhruba 20 minut.

40. Lupy

Co pomáhá?

- **CHLAD** – Pokud si myjete nebo fénujete vlasy, používejte raději chladnější vodu či vzduch. Omezíte tím další podráždění vlasové pokožky.
- **BEZ KLOBOUKU** – Odložte pokrývku hlavy, čelenky do vlasů a stylingové přípravky. Pokožka hlavy se pod nimi potí a mazové žlázy jsou pak nadměrně stimulovány.

- **ČAJOVÉ TONIKUM** – Uvařte si silný čaj. Stačí jedna polévková lžice čaje na 250 ml vody. Vychladlým nálevem potřete každý večer pokožku hlavy.
- **JABLEČNÝ OCET** – Dvě lžice octa vmíchejte do půllitru vody, hlavu opláchněte a nechte volně uschnout. Nefénujte!
- **KOPŘIVY** – Mísu čerstvě natrhaných kopřiv namočte na 24 hodin do vody. Výluhem si pak umyjte vlasy a spláchněte čistou vodou. Pomůže to nejen

s lupy, vlasy se pak budou krásně lesknout.

- **ROZMARÝNA LÉKAŘSKÁ** – Dvě lžičky bylinky zalijte 250 ml horké vody a nechte 10 minut louhovat. Poté přecedte a umyjte si výluhem vlasy. Vlasy pak nechte volně uschnout.
- **ACYLPYRIN** – Rozdrťte 3 acylpyriny a smíchejte je se 100 ml šamponu, který běžně užíváte. Mjete si směsí vlasy denně po 3 dny. Měli byste se lupů zbavit.

41. Stres

Co pomáhá?

- **MLÉKO S MEDEM** – Podpoří tvorbu serotoninu, hormonu štěstí, v mozku. Pijte, kdykoliv se potřebujete dostat do pohody.
- **TŘEZALKA TEČKOVANÁ** – Čaj z třezalky uklidňuje. Připravte si jej z půl lžičky bylinky a 250 ml horké vody. Louhujte 10 – 12 minut a pijte 2x denně.

- **HEŘMÁNEK A CHMEL** – Lžičku chmele a lžičku heřmánku zalijte 200 ml vroucí vody. Pijte pravidelně 3x denně.
- **ČAJ Z MALINÍKU** – Zklidňuje a uvolňuje. Dvě lžičky přelijte 250 ml horké vody, nechte 10 minut louhovat a pijte 2x denně.
- **VALERIÁNSKÉ KAPKY** – Připravte si vlastní podle receptu našich babiček. Smíchejte 2 g kozlíku lékařského, 8 g kořene

- andělíky lékařské a 10 g lihu nebo pálenky. Týden louhujte a sceďte. Užívejte 5 kapek ráno a večer.
- **LEVANDULE** – Dopřejte si teplou lázeň, do které kápnete 10 kapek levandulového éterického oleje, který vás uvolní a zklidní.
- **RELAXACE** – Důležité je umět si udělat čas pro sebe. Relaxujte s knihou, nebo procházkou či na hodině jógy.

43. Nespavost

Co pomáhá?

- **MEDUŇKA** – Čaj z meduňky lékařské zklidňuje a uvolňuje. Uvařte si ho před spaním. Dvě lžičky meduňky přelijte 250 ml horké vody. Účinky znásobíte, pokud přidáte lipový květ v poměru bylin 1:1.
- **TŘEZALKA TEČKOVANÁ** – Čaj z třezalky uklidňuje, proto je dobrý i jako lék na spaní. Půl lžičky bylinky zalijte 250 ml horké vody. Louhujte 10 – 12 minut. Pijte vždy před spaním.
- **MLÉČNÝ NÁPOJ** – Ajurvédská medicína doporučuje 30 minut před spaním vypít teplý mléčný nápoj se špetkou šafránu, mletých mandlí a muškátového oříšku. Před podáváním můžete přisladit medem.
- **RITUÁLY** – Pokud trpíte nespavostí, vyplatí se dodržovat před spaním rituály, které napomohou zklidnění. Chodte spát vždy přibližně ve stejnou hodinu. Zhruba 5 hodin před ulehnutím se vyhněte psychicky a fyzicky náročným aktivitám.

44. Deprese

Co pomáhá?

- **BANÁNY** – Obsahují velké množství hořčíku a dalších minerálních látek, které působí na celkové zklidnění.
- **KEŠU OŘECHY** – Obsahují vápník, draslík, hořčík a selen, které zklidňují a pomáhají navozovat dobrou náladu
- **CITRON S MEDEM** – Každé ráno a večer si vymačkejte

půlku citronu a smíchejte se lžičkou tepelně neupraveného medu.

- **TŘEZALKA TEČKOVANÁ** – Uvařte si čaj z této bylinky, louhujte cca 10 minut a užívejte dvakrát denně. Aby se účinky projevil, je potřeba čaj užívat delší dobu.
- **BRUTNÁK LÉKAŘSKÝ** – Tato bylina je často označovaná jako přírodní antidepressivum. Jednu lžičku bylinky přelijte 250 ml vroucí vody a užívejte dvakrát

denně. Na rozdíl od třezalky se dlouhodobé užívání u brutnaku nedoporučuje.

- **AKUPRESURA** – Masírujte bod Neiguan, který se nachází v zápěstí asi dva palce od konce zápěstí zespoda, uprostřed mezi dvěma šlachami.
- **VYHNĚTE SE ALKOHOLU** – Alkohol může depresivní stav prohloubit.

45. Krvácení z nosu

Co pomáhá?

- **LED** – Kostky ledu rozdrťte a vložte do igelitového sáčku, obalte ručníkem a přiložte na zátylek. Pomůže i proud ledové vody na zátylek a čelo, nebo ručník namočený ve studené vodě.

- **STISKNĚTE SI NOS** – Sedněte si a mírně předkloňte hlavu. Stiskněte měkkou část nosu a tlačte směrem k obličejí. Vydržte takto 5–10 minut, krvácení by mělo ustát.
- **UCPĚTE SI NOS** – Papírový kapesník, tampon či gázu sviňte do ruličky a dejte do nosní dírky. Ucpávku ponechte 15 minut. Neležte, sedte s

mírně předkloněnou hlavou.

- **ZVLHČUJTE VZDUCH** – Krvácení z nosu se může objevit i při »suché« rýmě. Zvlhčujte vzduch k tomu určeným zvlhčovačem, nebo mokrým ručníkem na topení.
- **VÝPLACH NOSU** – Stříkejte si 3x denně do nosu vincentku. Zvlhčíte tak nosní sliznici, která nebude tak náchylná ke krvácení.

POZOR! Babské rady ani bylinky nejsou samospásné. Pokud potíže přetrvávají, vždy vyhledejte lékaře. Také jestliže se s něčím léčíte, léčbu neukončujte a použití bylin či jiných rad konzultujte se svým lékařem. Opatrnosti není nikdy nazbyt, zvláště když jde o zdraví.